

Naročnina
 Dnevna izdaja
 za državo SHS
 mesečno 25 Din
 polletno 150 Din
 celoletno 340 Din
 za inozemstvo
 mesečno 40 Din
 nedejska izdaja
 celoletno v Ju-
 goslaviji 120 Din, za
 inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
 1000 peti-vrsta
 mali oglaš po 150
 in 20, večji oglaš
 nad 45 mm v širini
 po 3 in 4 Din, v
 uredniškem delu
 vsilica po 10 Din
 p. Pr. verjem g
 naročil oglaš
 Izide ob 4 zjutraj
 razen ponedeljka
 dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
 Rokopisi se ne vračajo, nehrankirano
 pismo se ne sprejema - Uredništvo
 telefon št. 2050, upravnništvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Ljubljana
 račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
 za inzerate, Sarajevski št. 7303, Zagreb
 št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pred katastrofo

Zima leta 1929. bo ostala zgodovinska. Take zime ne prihajajo k nam niti vsakih 100 let. Niti naša obleka, niti hiše, ne kleti, ne orodje, ne stroji — nič ni kos strašnemu mrazu, ki je zadel Evropo, in ki se pod njim danes ruši naše gospodarstvo. Ljudje trpe, živali trpe, gospodarstvo propada. Posledice bodo na pomlad bolj vidne in še bolj občutne, kakor si moremo danes predstavljati. Zato pišemo te vrste, da opozorimo vse, ki morejo kaj ukrepati, da je treba biti pripravljen ter že sedaj storiti vse, da se posledice omilijo.

Z vseh strani naše Slovenije nam prihajajo obupna poročila. Trpijo ljudje na potovanjih, pri delu, trpe doma za mrzlimi pečmi otročiči. To vse je tragično in bo še bolj tragično, ko bo temu trpljenju na spomlad in poletje sledilo drugo, lakota. Ta nam grozi, ker našemu kmetu grozi katastrofa. Kmečko gospodarstvo je s sedanjim zgodovinsko velikim mrazom udarjeno bolj kakor ga morejo udariti suše ali povodnji.

Le malo razmislimo samo to, kar nam prinašajo z dežele današnja poročila. Vsled silnega mraza zmrzuje po kletih krompir, repa in druga važna ljudska in živalska hrana. S čim naj kmet hrani sebe in svoje delovne moči, če mu bo mraz uničil krompir in repo? S čim naj kmet krmi prašiče, kaj naj kmet sadi spomladi, ko mu ne bo krompirja ostalo niti za seme?

Prašičereja je ena najbolj kočljivih, a precej donosnih panog naše živinoreje. Mraz pa je — posebno na Dolenjskem — uničil na tisoče prašičev, a posebno jesenskih mladčev. Če so ginili v mrazu konji in so ginila goveda, potem je jasno, da je mraz vzel prašičev več kakor jih vzame kuga. Kar pa bo živali ostalo, je bo moral kmet prezgodaj in za slepo ceno prodati, ker mu je del krme uničen.

Zaradi mraza pa ni samo ogrožena le naša živinoreja, temveč tudi naša sadjereja in vinogradništvo. Koliko zlatih sadnih dreves, koliko plemenitih trti je uničila zima, to se bo morlo ugotoviti šele spomladi. In vendar sta ti dve panogi za nekatere dele Slovenije glavni viri dohodkov.

Če pa vidimo, kako trpi že gospodarstvo našega srednjega kmeta, kaj naj še pripovedujemo, kako je ta zimska katastrofa gospodarsko zadela malega kmeta in bajtarja, ki sta oba takim izrednim nesrečam še vse bolj izpostavljeni in za nje še občutljivejša v svojem bornem, a za skupnost vendar le produktivnem gospodarskem življenju.

Težka nesreča je padla na slovensko kmečko prebivalstvo. Še težja je morda za kmeta v južnih krajih, kjer danes — kakor beremo — že kmet nima kaj jesti in kaj pokladati živalim.

Res je, da katastrofa ni zadela le naših krajev in naše države, ampak je potegnila vase vso Evropo. Toda to ni tolažba, to je le še pogoršanje bede. Kajti posledica za kmetijsko gospodarstvo bodo povsod več ali manj slične.

Zato je treba danes opozarjati na to nesrečo celo javnost, da si pomagamo sami ob pravem času. Vlada ima pred seboj res da važne naloge: urediti državo in njeno gospodarstvo. Vzpričo opisanih in doživljenih nesreč pa nastaja sedaj še nova naloga: naše kmečko gospodarstvo rešiti pred posledicami že itak velike nesreče. Za to je treba energičnih upravnih ukrepov, zakonitih določb in finančne podpore. Finančna sredstva države so sicer omejena. Toda danes, ko se proračun šele sestavlja in ni še uzakonjen, bo mogoče marsikako vsoto votirati v ta namen, ki je nujen.

Predvsem pa je po naših mislih potrebno to-le:

Brezpogojno je treba takoj sedaj preprečiti vnaprejšnjo špekulacijo s kmetijskimi proizvodi, ki jih mora kmet danes poceni prodajati. Potrebno je poskrbeti za človeško in živalsko hrano za spomlad po zmernih cenah. V ta namen naj sodeluje združništvo, ki naj od države dobi primerne podnove. Dalje je potrebno — kar naši dve oblasti s svojimi skromnimi silami že vršita — da država v večjem obsegu zanočne akcije bodisi v obliki nizkih posojil ali podnor, da si bo kmet zgradil primerna gospodarska poslopja, hleve, svinjake, ovčarišne jame, kar vse je za navredek kmetijstva silno važno. Ravno slabi hlevi, svinjaki, shrambe in druga gospodarska poslopja pa so povzročila pri nas in na

Po podpisu lateranske pogodbe

Do maja papež še ne bo zapustil Vatikana - Nekateri podrobnosti iz pogodbe

Rim, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Včerajšnja velika napetost v zanimanju za rešitev rimskega vprašanja je danes popustila. V Rimu so se prav hitro navadili sprememb sedanjega stanja, ker bo Vatikan, dckler se ne izvrši ratifikacija, ostal pri dosedanjih običajih. Ratifikacija pa se bo po italijanskem parlamentu izvršila šele začetkom maja, tako da skoro ni misliti, da bi papež že pri velikonočnih praznikih nastopil v smislu novega polčaja. Tako bo še precej dolgo trajalo, da se n. p. sestane papež in italijanski kralj Ratifikacija bo za Vatikan izvedel po papeževem nalogu kardinal, državni tajnik Gasparri.

Vaš dopisnik doznava, da se bo smrtna kazen v italijanskem kazenskem zakoniku razširila sedaj tudi na one osebe, ki bi izvršile ali pripravljale atentat na papeža. Kardinali bodo uživali isto spoštovanje, kakor rojeni principi. Kurjskim kardinalom se bo priznavalo brez nadaljnjega papeško podaništvo. Podaništvo dobijo tudi vse osebe, ki se po poklicu trajno nahajajo v vatikanskem mestu, ne pa njihove rodbine. Papeško podaništvo ne izključuje italijanskega podaništva. Italijanska vlada se je tudi obvezala, da bo preprečila graditi v gotovi ckolici vatikanskega mesta nova poslopja. Ze obstoječa poslopja, ki po svoji višini onemogočajo pogled v vatikansko ozemlje, se bodo porušila ali pa znižala. Vatikan bodo obdali z visokim obzidjem, kolikor se to že ni zgodilo. Vatikanski koledvor bo zgradilo italijansko železniško ministrstvo. Posebna progla bo vodila v vati-kanske vrtove, kjer je predvidena majhna naprava za posebno porabo papeža.

Pred spremembo agrarne reforme

Belgrad, 23. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor izve Vaš dopisnik, zastopa g. minister za poljedelstvo dr. Frangeš stališče, da so zasebna veleposvestva za splošno bolj koristna kot državne domene in ne gre, da bi se veleposvestva enostavno razparcelirala. Zato je treba izdati nov agrarni zakon tudi s tega vidika. Posebno velja to glede velikih gozdov. Obenem je prišel minister na podlagi preiskav do rezultata, da je dosedanja agrarna reforma le preveč služila korupcionizmu in strankarskim interesom ter da je produkcija

na razparceliranih veleposvestvih daleč pod isto višino, kakor je bila prej. Tudi ima minister načrt, da bi prišle posamezne oblasti do posestev ali gozdov v večjih kompleksih. Spekulacija z agrarno reformo ima prenehati. Minister demantira od židovskih prekupčevalcev lansirane vesti, da hčeta on in minister za gozdove s posebnim zakonom razlastiti veleposvestva in velike gozdove, ampak je res nasprotno, da se misli na zakon, ki bo veleposvestva zaščetil.

Trgovska pogodba s Turčijo malo verjetna

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Kar se tiče trgovinskih pogajanj s Turčijo, zlasti pa s Španijo, moramo poročati, da imajo ta pogajanja nemalo težav. Turčija se stalno sklicuje na naše sekvestre, oziroma na sekvestrirano turško premoženje v južni Srbiji in zahteva ogromne odškodnine. Težava je pri tem ta, da se Turki sklicujejo na to, da so oni lastniki in da imajo na razpolago tozadevne dokazilne listine. Take listine pa imajo pri roki tudi domači prebivalci Macedonci, oziroma Srbi. To vprašanje je radi tega silno zamotano in ga je težko rešiti ne samo v pogodbi s tujo državo, ampak tudi v notranjosti

države. Če bi torej Turčija vztrajala na tem, da se naj pred sklenitvijo pogodbe uredi sekvestersko vprašanje, je le malo upanja, da bi prišlo do pogodbe s Turčijo.

Glede trgovinske pogodbe s Španijo smo zvedeli, da ima Španija na tej pogodbi zelo malo interesa, ker je njena trgovinska bilanca nasproti Jugoslaviji neznatnega pomena. Mi pa hočemo ta interes vzbuditi s tem, da bomo na barcelonski razstavi z našimi produkti vzbudili čim večjo pozornost. Zato je v interesu našega gospodarstva, da se barcelonske razstave naši gospodarski krogi udeležijo v čim večjem številu.

Romunsko zunanje posojilo razgrn'eno

Romunija odstopi monopolu za industrijsko upcrabo

London, 13. febr. (Tel. »Slov.«) »Morgenpress« objavlja propekt romunskega posojila, ki se bo v četrtek razgrnilo na vseh udeleženi evropskih trgih. Londonska tranša sedemprocentnega stabilizacijskega posojila znaša 2 milijona funtov, ki se emitirajo po kurzu 88, in ki sta vračljivi s polletnimi žrebanji do leta 1959. Emitirala jo bo Hambrosa Bank Lazar Brothers et Higinson. Francoska tranša znaša, kakor znan, 561.5 milijonov frankov, ameriška pa 39 milijonov dolarjev. Romunska

vlada je dala monopolnemu institutu, ki formalno najema posojilo, pravico, da poljubno industrijsko izkoristi monopolne tobačne, vžigalnice, soli, igralnih kart, cigaretnega papirja in razstreljiv. V prvih sedmih mesecih leta 1929 se cenijo dohodki iz teh monopolov na 5 milijonov funtov, obresti pa znašajo na leto pa samo 1.6 milijonov funtov. Glavnico se bo uporabljala za stabilizacijo leja, za povračilo kratkoročnih dolgov in za izgraditev železnice ter drugih drž. obratov.

Zbližanje med Rusijo in Romunijo

Bukarešt, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Romunski poslanik Davilla se je vrnil iz Moskve v Varšavo in izjavil dopisniku romunske brzojavne agenture »Radore«, da so ga sprejeli v Moskvi s posebnimi simpatijami. Na iniciativo poljskega poslanika se je vršil s Litvinovim daljši razgovor o splošnih nazorih glede romunsko-ruskega sporazuma. Od nobene strani pa se ni stavil noben predlog. Podpis Litvinovnega protokola zanima posebno Romunijo, ki nima v Moskvi nobenega zastopnika. Davilla je z razgovori v Moskvi zadovoljen, ker je z njimi ustvarjeno razpoloženje za sporazum. Te dni bo odpotoval v Bukarešt, da poroča vladi.

Letošnja skrb nas vseh budi posvečena celitvi teh težkih ran. Novi proračun pa v tem oziru lahko stori toliko, da se katastrofa prepreči. Sila je nujna in velika!

Belgrajske vesti

Belgrad, dne 13. febr.

Predsednik vlade Peter Živković je odredil, da se okrajni glavar v Caribrodu disciplinira in izroči sodišču, ker je oklofutal nekoga meščana.

V prosvetnem ministrstvu je pripravljeneh več ukazov o napredovanju vseučiliških profesorjev.

Načrt zakona o kmetijskem kreditu je naletel na kritiko, zato se bo gotovo preduragal.

Veterinarski oddelki se na podlagi letošnjega proračuna poljedelskega ministrstva ustanove pri zdravstvenih zadrugah.

Trgovinski minister g. Mažuranič, ki bi se bil imel snoči vrniti v Belgrad, še ni došel.

Krediti za kurjavo na ljubljanskih in mariborskih šolah so odprti. Ljubljanski oblasti se je dovolilo, da radi preostrega mraza lahko zapre šole. Na ljubljanskih srednjih šolah je imenovana za ženska ročna dela učiteljica Seneković iz gimnazije v Knjaževcu. Za profesorke nadure na srednjih šolah je odobrenih 10 milijonov dinarjev. Pripravljen je ukaz o vpokojitvi večjega števila ljudskošolskega učitelstva v ljubljanski oblasti.

Zakon o hudournikih

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V gozdarskem ministrstvu pripravljajo zakon o hudournikih. Ta zakon je važen zlasti za Slovenijo, ker je trpela Slovenija v l. 1926. od hudournikov okrog 120 milijonov škode. Zakon je že izdelan in bo v kratkem podpisan. Po zakonu je določen stalen fond. Pri gozdarskem ministrstvu se bo ustanovil poseben oddelek, v katerem bodo samo strokovnjaki.

Francoska nam nudi gosp. oporo

Naš pariški poslanik Spalajković je izjavil dopisniku »J. L.« to-le:

»G. dr. Želimir Mažuranič je prišel ob priliki svojega bivanja v Parizu v stik z odličnimi francoskimi industrijskimi in trgovskimi osebnostmi. Razven tega se je pogovarjal z merodajnimi krogi o vseh aktualnih vprašanjih. Po razgovoru s francoskim finančnim ministrom Cheronom in zastopniki društva lastnikov srbskih predvojnih obligacij, smo prišli do prepričanja, da se bo brez težav naša baza za nadaljnja pogajanja in rešitev vprašanja. Trgovinski minister dr. Mažuranič je ob vsaki priliki poudarjal pomen francosko-južnoslovenskega prijateljstva. Na banketih, ki so mu bili prirejeni od strani najvišjih političnih in industrijskih krogov (ki razpolagajo s kapitalom od 20 do 30 milijard frankov, op. dop.), je bila izražena želja, da dobi kraljevina Srbob, Hrvatov in Slovencev za svoje gospodarske potrebe oporo v Franciji. Ravno tako se je govorilo o potrebi večje udeležbe francoskega kapitala v našem gospodarstvu.

Morem Vam zagotoviti, da imajo vsi francoski krogi največje zaupanje v osebnost Nj. Vel. kralja Aleksandra.«

Dva ekspresna vlaka trčila skupaj

Dunaj, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V okolici Dunaja je danes dopoldne na zapadni železnici pri postaji Tulnerbach - Pressbaum trčil ekspresni vlak Dunaj—Ostende z arlberskim ekspresnim vlakom, ki je vozil v isti smeri. pa se je moral zaradi poškodbe na stroju ustaviti. Ker je vlakovodja dunajskega vlaka opazil stoječi vlak, je mogel hitrost vlaka zmanjšati toliko, da se je preprečila velika katastrofa. Vendar pa je poškodovanih več vagonov arlberskega vlaka in ranjenih 42 oseb, med njimi 4 težko. Lokomotiva ekspresnega vlaka Dunaj—Ostende je znana. Šele pred kratkim je bila stavljena v službo ostroma lokomotiva, ki je največja in najhitrejša v vsej Evropi, in na kateri so se nahajali štirje inženjerji, da preizkusijo njeno sposobnost. Stroj je bil nekoliko pokvarjen.

Odlikovani zastopniki Vatikana

Rim, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Papež je v znak svojega zadovoljstva podaril kardinalu državnemu tajniku Gasparriju po podpisu sprave pogodbe krasen naprtni križec z dragimi kameni in z lastnoročnim podpisom. Msgr. Borgonziniju Duci in odvetniku Pacelliju pa dragoceno uro s papeškim grbom in napisom.

Drobne vesti

Ratifikacijske listine o podaljšanju zvezne pogodbe med Českoslovaško in Jugoslavijo sta danes v Prazi podpisala českoslovaški zunanji minister dr. Beneš in jugoslovanski poslanik Lazarevič.

O izkjučitvi posl. Jurige in Tomaneka, ki sta napadla poslance Hlinko, bo sklepal dne 14. t. m. poslanski klub slovaške stranke.

V Bombayu je veliko pomanjkanje živil. Razširile so se tudi epidemije. V včerajšnjih bojih so bile ubite štiri osebe, 35 pa je bilo težko ranjenih. Skupno je bilo dosedaj 123 mrtvih in 750 težko ranjenih.

Belgijski parnik »Ville de Liege« je včeraj 100 metrov pred pristaniščem v Dowerju zadel ob skalo in se potopil v 11 minutah. Na krovu je bilo 48 potnikov, katere so rešili z rešilnimi pasovi in čolni.

Švicarska tranša romunskega stabilizacijskega posojila bo v kratkem emitirana po kurzu 88%. Posojilo se bo razpisalo v Švici in šele po preteku zapornega roka bo razpisano tudi v Newyorku.

Komunist na 8 let obsojen. Romunsko vojno sodišče obsodilo na osem let ječe komunističnega voditelja Dobrzanu-Dheria radi poskušane strnoglavljenja sedanjega re-da v službi tuje države.

Od vzhoda gre nov val mraza

Na Poljskem napovedujejo temperaturo -50 stopinj - Zagreb pred katastrofo - Skoraj ves promet v zagrebški železniški direkciji ustavljen

Krakov, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Vremenska opazovalnica poroča, da se bliža nov val mraza od vzhoda ter da je računati s tem, da bo na Poljskem padla temperatura do -50 stopinj.

Bukarešt, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Radi snežnih viharjev, ki trajajo že več tednov, so bili v severni Moldaviji in Bukovini zasneženi vsi vlaki, katerih se niso mogli oprostiti. — V Bukovini znaša mraz -40 stopinj. Sole so za en teden dni zaprte.

Bukarešt, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Radi hudega mraza je zamrznilo Crno morje pri Constanzi. Tudi pristanišče v Odesi je zamrznilo. Na najvažnejših železniških progah v Rumuniji so danes vzpostavili promet.

Praga, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Mraz je popustil. Sedaj pa se kaže posledice. Več kot tretjina železniškega osebja je obolela. Železniška uprava je morala temeljito omejiti železniški promet ter so posebno lokalni vlaki skrženi na minimum. Mnogo vlakov je sploh ustavljenih. Pri drugih pa so zelo omejili število vagonov. Na železniškem materialu je mnogo škoda, ker manjka kvalificiranih moči za popravilo. Tudi v brzojavnem prometu so velike težave ter ga na mnogih krajih nadomestuje brezlično brzojavljenje. Zveza z Zagrebom in Belgradom se vrši samo potom brezličnega brzojavljenja.

Pariz, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V Parizu traja mraz nezmanjšani dalje. Danes je bilo v Parizu -15 stopinj. Na Seini in Marni se napravlja led. Jezera v Bois de Boulogne in Versailles so zamrznjena. Oblast je odredila, da morajo mestne zastavljalnice brezplačno vrniti vse zastavljene odeje, pernice itd. Vas L'Hospitalet pri Perpignanu je popolnoma zasnežena in prebivalci ne morejo več zapustiti svojih hiš. Francosko vojno brodogradništvo je v dandanašnji doba v Cherbourgu na veliko zimsko vajo. Pri vaji bodo sodelovale tudi vse obrambne utrdbe na obali.

London, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Mraz v Angliji narašča. Promet je deloma ustavljen in zelo trpi zaradi stalnih zamud.

Zeneva, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V zapadni Švici je temperatura, kakršne dosedaj niso poznali. V Lausanne znaša temperatura -19, v srednji Švici pa celo do -38.

Zeneva, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Zenevsko jezero zamrzuje, kar se ni zgodilo že mnogo let. Pri tem divjajo hudi vetrovi s temperaturo -15 do -20. V jezeru je zamrznilo mnogo galgahov in vodnih kokoši.

Berlin, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Dolga, huda zima je povzročila, da zelo primanjkuje živil in kuriva. Sole so zaprte za osem dni. Dovoz živil z dežele je prekinjen, tako da so cene živilskih potrebščin zelo narasle. Nekatera velika podjetja nimajo premoga, radi česar se je bati, da bodo ustavila svoje obrate. Reke so zamrzile in vsa kopališča so zaprta.

Dunaj, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Da se zavaruje na Dunaju preskrba prebivalstva s premogom, namerava vlada storiti posebne korake, da prepreči skrivno zalaganje s premogom.

Milan, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V Italiji so bile danes zopet zelo nizke temperature. Najnižja je bila v Trbižu s -37 stopinj. V Primorju divja velika burja s snežnimi viharji. Do prekinitve železniškega prometa pa ni prišlo nikjer.

Lagune in kanali v Benetkah zamrzili.

Bonetke, 13. februarja. (Tel. »Slov.«) Med mestom in okoliškimi otoki je prekinjen ves promet, ker so razen lagun zamrzili tudi mnogi kanali. Celo mrlicev ni mogoče pokopavati, ker je pogrebna gondola zamrznila v kanalu Santi Apostoli. Tudi parniški promet z otokom Murano je ustavljen.

Zagreb, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Včeraj popoldne okrog 5 je pričelo snežiti. Snežilo je vso noč do danes popoldne. Radi tega je po ulicah ves promet ustavljen. Ves dan ni bilo mogoče vzpostaviti tramvajskega prometa. Šele popoldne se je posrečilo nekoliko očistiti ulice sredi mesta. Kralu pa je zopet začelo silno snežiti in je bil promet znova ustavljen. Radi oviranega prometa se čuti silno pomanjkanje premoga in drv. Če ni v par dneh upati na preokret na boljše, grozi zagrebškemu mestu katastrofa. Mnogi državni uradi so brez premoga. Srednje in ljudske šole so že delj časa zaprte.

Zagrebško železniško ravnateljstvo je imelo danes konferenco, na kateri se je ugovarjalo, da je treba skoro ves železniški promet ustaviti radi zametov. Bati se da bi led ne uničil preveč lokomotiv. Vzdržati bo treba le najnujnejši promet, to je tisti, ki oskrbuje prevoz hrane in kuriva ter najnujnejši osebni vlaki.

Polarni pojav na Hrvaškem

Zagreb, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Postajni načelnik v Malovanu na liški progi je obvestil zagrebško železniško ravnateljstvo o nenavadnem nebeznem pojavu. Včeraj okrog 12 je pričelo snežiti. Popoldne pa so opazili ljudje na

nebu troje slepih solnc, ki so bili ožarjeni s kolobarji. Pojav je trajal več minut. Nato se je nebo nenadoma zelo pooblačilo, nakar je pričelo snežiti. Snežilo je tako silno, da je zapadlo v kratkem času na ravnem nad tri metre snega.

Volkovi v Novem Sadu.

Novi Sad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Radi ostre zime so se pojavili v neposredni bližini Novega Sada volkovi. Sinoči okrog 7 se je priklatila na novosadsko kopališče ob Donavi čreda osem volkov. Kopališčni hišnik je takoj ustreli nanje s puško in jih pregnal. Pobegnili so na zamrznjeno Donavo proti Kamenici. Hišnik je takoj zadevo prijavil kopališkemu ravnateljstvu, ki mu je pridelo še dva čuvaja, ker se je resno bati večjih napadov volkov.

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Belgrajska vremenska opazovalnica je izdala sledeče poročilo o zimi v državi. Po -17 je v sledečih mestih: Petrovaradin, Zagreb, Ljubljana, Belgrad, Veliko Gradište -15, Koviljača -20, Niš -15, Kragujevac -14, Sarajevo -20. Silno sneži v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Petrovaradinu.

Katastrofalni zastoj na naših železnicah radi zametov in ledu

Sneg, ki je v torek in v sredo zapadel, je povzročil na naših železnicah katastrofalen zastoj. Iz vseh krajev države poročajo o silnih zametih na progah, o velikanskih zamudah vlakov. Vse proge brez izjeme so zatrpane s snegom in le s težavo se vzdržuje promet vsaj na glavnih progah, dočim je na nekaterih manjših progah promet sploh ustavljen. Vse železniško delavstvo je zaposleno s čiščenjem prog, poleg tega pa je najetih za to delo še mnogo novih delavcev.

Ljubljana 36 ur brez zveze z Belgradom

Ljubljana je bila zadnjih 36 ur sploh brez vsake železniške zveze z Belgradom, ljubljanska železniška direkcija pa ves ta čas ni prejela nobenih vesti, kje se pogrešani vlaki nahajajo. Deloma radi železniške nesreče pri Batajnici blizu Zemuna, kjer je brzovlak trčil v delavski vlak, deloma pa radi silnih železniških zametov na progi je v torek zjutraj belgrajski brzovlak sploh izostal in ga sploh ni bilo v Ljubljano. Od torka od 8 zjutraj pa do včeraj do pol 6 zvečer ni imela ljubljanska železniška direkcija absolutno nikakih poročil, kje se pogrešani belgrajski brzovlaki nahajajo. Tudi o Orient Simplon-expressu ni bilo v Ljubljano nikakih vesti. Poleg jutranjega brzovlaka iz Belgrada je v torek izostal tudi večerni brzovlak.

Brzovlak s 24urno zamudo.

V sredo zjutraj zopet ni bilo belgrajskega brzovlaka. Šele v sredo ob pol 6 zvečer je prešla železniška direkcija v Ljubljani obvestilo, da je jutranji belgrajski brzovlak na potu in da pride v Ljubljano — ob pol 10. uri zvečer. Na progi ovira redni promet posledica na tračnicah in veliki snežni zameti. O belgrajskem brzovlaku, ki bi moral v normalnih razmerah priti v Ljubljano ob pol 9. uri zvečer, pa je sinoči prišlo v Ljubljano obvestilo, da je odšel že iz Broda z zamudo 180 minut. Tik pred Siskom pa je ta brzovlak obtičal v snegu. Poslana mu je bila sicer tehnična pomoč, toda kdaj pride v Ljubljano ne ve nihče in se bo še ugodno izteklo, če bo prišel z zamudo 24 ur.

Po 36 urah prvi vlak iz Belgrada.

Orient Simplon-ekspres, ki bi moral priti v Ljubljano v sredo ob 4. uri zjutraj, je odšel iz Zagreba šele v sredo ob peti popoldne. Ob uri, ko to pišemo, ga še ni v Ljubljano ter je njegov prihod napovedan za ob pol osmih zvečer. To bo po 36 urah prvi vlak iz Belgrada.

Brzovlak iz Zagreba v Maribor, ki bi moral priti v Maribor v sredo zjutraj, je odšel iz Zagreba s štiriurno zamudo in je spotoma obtičal

v snegu pri Dobovi.

Poslan mu je bil pomožni stroj, ki ga je izviekel iz snega, nakar je prišel brzovlak v Maribor z zamudo osmih ur. Opoldanski brzovlak iz Zagreba v Maribor pa je sploh izostal, ker tudi v Zagreb ni bilo belgrajskega brzovlaka.

Sušak in Split odrezana od države

Na progi Karlovec—Sušak so nastali silni zameti, ki so popolnoma onemogočili promet na tej progi. Zato je zagrebška železniška direkcija v sredo popoldne ukinila prav vsak promet na progi južno Srbskih Moravic. Od te postaje dalje pa do Sušaka od srede popoldne ne vozi noben vlak več. Že več dni je ustavljen promet tudi na liški progi, tako da sta sedaj Split in Sušak, naši glavni pristanišči, popolnoma odrezani od vse ostale države.

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Dopoldne so se podale tri ženske na novo pokopališče na grobove svojih sorodnikov. Ker pa so se tam predolgo mudile, sta dve zamrzli, tretjo pa so komaj obudili k življenju.

Hud mraz tudi na Primorskem

Gorica, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V naših južnih krajih nenavadno hud mraz je dosegel svoj višek v noči med ponedeljkom in torkom, ko je toplomer na Krasu kazal — 25 stopinj Cel. in celo v Trstu — 16 stopinj. Pritisnila je še burja z brzino 120 km na uro. Bilo je mnogo nesreč, največ v Trstu. Mnogim delavcem, tramvajskim uslužbencem in mestnim stražam so zamrznila česa, drugim zopet prsti na rokah. Morski val potegnil nekega mornarja v morje, kjer je našel smrt. V ponedeljek je burja odkrila pri Sv. Ivanu pri Trstu kar šest hiš. Na nekaterih krajih je dvignila celo streho in jo položila še celo na tla nekaj metrov v stran. Podrla je tudi številno dimnikov. Človeških žrtev ni. V torek popoldne je burja nekoliko popustila in pričelo je snežiti.

žave. Na progi južno od Karlovca dalje je ukinjen tudi ves tovorni promet. Do Srbskih Moravic, oziroma do Ogulina so dovoljene le pošiljke v zavojih, ki pa ne smejo tehtati nad 100 kg.

Zameti na belokranjski progi

Na dolenskih progah je sneg zapadel v takih množinah, da prav resno ogroža ves promet. V Gradcu je v sredo zjutraj obtičal v snegu jutranji osebni vlak. Poslana sta mu bila na pomoč dva pomožna stroja, ki sta ga izvlekla iz snega. Vlak je nato prispel v Karlovec s šesturno zamudo. Pomožna stroja sta bila odklopljena od drugega osebnega vlaka in nekega tovornega vlaka. Zato sta ta dva vlaka v sredo izostala.

Snežni plaz med Laškim in Celjem

V sredo popoldne se je vsul na progi južne železnice med postajama Laško in Celje velik snežni plaz, 40 metrov dolg in 2 metra visok. Plaz je zasul en tir, drugi tir pa je k sreči ostal prost in se je ves promet med tema dvema postajama vršil le na enem tiru. Promet je bil zaradi tega zelo oviran. Na progi Zidani most—Celje je pričakovati še nadaljnji plazov, ker teče proga večinoma po ozki soteski. Enako je pričakovati plazov tudi na Gorenjskih progah, posebno če bo še snežilo.

Na progi Pragersko—Kotoriba je sneg zamedel znatne dele proge pri Prelogu in pri Murskem Središču. Poslani so bili posebne vrste močni plugi, ki so očistili progo. Vsi vlaki na tej progi so imeli po več ur zamude.

Promet preko Postojne nemogoč

Že od torka od petih popoldne je železniški promet preko Postojne nemogoč. Radi tega trpi tudi naš promet. Desni glavni tir je bil že dalj časa zasnežen in se je promet vršil le na levem tiru. Na tem tiru je v torek ob 5 popoldne obtičal v snegu tovorni vlak in sicer tik pred Postojno. Na pomoč sta mu prišla še dva stroja, toda tudi ta dva sta obtičala v snegu. Naša železniška uprava je takoj ponudila železniški oblasti v Postojni, da sama s svojimi stroji in delavci očisti progo in reši vlak ter oba stroja. Italijanska uprava je to našo ponudbo — odklonila. Sama pa s svojimi delavnimi močmi ne more očistiti proge, ker italijanski delavci niso vajeni mraza ter vsi sproti pobežnejo. Ljubljanska železniška direkcija se je obrnila naravnost do italijanske centralne železniške uprave ter ji ponovno stavila to ponudbo. Če pride do sporazuma v večernih urah, bo proga nemara očiščena še tekom noči. Stroji tiče sedaj v snegu in burji pred Postojno ter so vsi zamrzli. Pošlo jim je vse kurivo in tudi vsa voda.

Burja je na Notranjskem tako močna, da so morali v sredo na Rakeku pripeti dnevnemu osebnemu vlaku še dva stroja, enega spredaj in enega zadaj, pa je vlak le prišel v Ljubljano s triurno zamudo.

Vsi brzovlaki med Ljubljano in Trstom se dirigirajo preko Jesenic. Orient simplon ekspres, ki bi moral priti v Ljubljano ob 1 zjutraj, je v sredo prišel ob 12. Brzovlak, ki bi moral priti v sredo ob 5.12, je imel zamude 140 minut in je prišel tudi preko Jesenic. Sinočni dunajski brzovlak je imel tudi 140 minut zamude in ga bodo dirigirali v Trst tudi preko Jesenic.

Tovorni promet ustavljen

Da si preskrbi železnica vsaj najnujnejšo rezervo premoga, je bil v sredo za celih 24 ur ustavljen ves tovorni promet na progah ljubljanske direkcije. Prevažala so se le živila in premog. Danes o polnoči se je redni tovorni promet zopet pričel.

Trpljenje Maribora od mraza

Včeraj je v Mariboru zopet pričelo snežiti in je sneg naletal vso noč. Posledice velikega zameta so se predvsem pokazale na mariborskem trgu, kamor je prispelo le okrog dvajset kmetic. Mestni delavci so takoj pričeli s čiščenjem. Praviijo, da bo novi sneg stal mestno občino še 40.000 Din, tako da bodo vsi stroški za letošnje kidanje snega prekoračili 200.000 Din.

Danes so na mnogih mestih zamrzili kanalizacijski odtoki. Mestni delavci so morali pri odločnih ceveh razbijati led in ga topiti z vodo.

Pri Mariborski in Ruški koči ter na Klop-nem vrhu je zapadlo poldrug do dva metra snega, tako da je negotovo, da-li se bodo mogle vršiti v nedeljo smuške tekme.

Mestni vodovodni urad dobiva neprestano prijave, da so zamrzile cevi. Tako je v bližini lajterskega mostu zamrznila glavna vodovodna cev, ki oskrbuje ves lajterski okoliš z vodo. Radi nizkega Dravinega vodnega nivoja in ledenih plošč, ki plavajo po Dravi, je moral železniški vodovod ustaviti ves obrat, ker tudi železnica črpa vodo iz mestnega vodovoda.

V vodstvo mestne plinarne prihajajo prijave (okrog 50 strank), da je prišel plin uha-jati. Vzrok je pokanje glavnega plinovoda, kar ima za posledico kolosalno uhajanje plina. Takoj je plinarna odpelala delavce, ki pa imajo zelo otežkočeno delo, ker je zemlja popolnoma zamrznjena in jo je treba najprej otajati. Stranke se opozarjajo, da prijavijo vse nedostatke glede plinskih ceví upravi mestne plinarne.

V mestni plinarni so morali zakuriti včeraj vse peči. Navzlic temu se je moral za nekaj ur znizati pritisk plina v mestu. Plinarniška uprava je prisiljena znizati oddajanje plina od 22 do 5 zjutraj, da bi na ta način omogočila redno produkcijo za dnevno uporabo.

Radi zametov se je nočjo ukinil po vseh progah avtobus-promet. Popoldne je pri klan-cih pri Slovenski Bistrici obtičal v snegu avto-omnibus. Avtobusno podjetje je poslalo na lice mesta pomožni voz z delavci, ki so se vrnili šele proti večeru.

Ker je na šentiljski železniški progi promet ukinjen, bo skušala občina, da vzpostavi avtobusni promet.

Težko se občuti pomanjkanje premoga. Pri vodstvu mestne plinarne so se ves dan oglašale stranke, da bi se jim dostavil premog iz plinarne. Čim bo dospela 30 tonaka pošiljatev šlezjskega premoga, bo mogoče plinarni oddajati premog tudi zasebnim strankam. Povpraševanje po koksu je zelo veliko. Plinarne bo ustavila z današnjim dnem dobavo koksa vsem šolam za centralno kurjavo. Koks se bo oddajal zasebnim strankam, oziroma posameznim podjetjem, ki bi bila sicer prisiljena ustaviti obrat. Zdi se, da se bodo morale šole radi tega zapreti za nekaj časa.

Trocki prispel v Carigrad

Carigrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Trockij je v torek zvečer dospel v Carigrad iz Odesse s parnikom »Iljič« pod napušnim imenom. Trockij je bolan. Ni še znano, kam ga bodo odpravili. Vsako približanje k njemu je nemogoče.

V Damask

se je napolil g. inženier Milan Šuklje, ki so ga naši članki o predpotopnem reakcionarstvu »Gospodarskih krogov« izpremenili iz kapitalističnega Savla v socialnega Pavla. Tako piše v potolažbo svojim prijateljem v »Trgovskem listu«, da na srečo smejo biti prepričani, da v Belgradu ne verjamejo v »Slovenčeve« ovadbe, da so »gospodarski krogi« socialno reakcionarni in da s svojimi protidelavskimi naklepi ženejo delavstvo v boljše življenje. Pa tudi industrijsko delavstvo, tako trdi g. Milan Šuklje, tega ne verjame, »ker se dobro zaveda, da ravno industrija hoče in potrebuje dobre, pravične socialne zakonodaje.« Sicer se naše delavstvo ne zaveda, da bi bili »gospodarski krogi«, katere zastopa ravno g. Šuklje, dozdaj pokazali, da jim je dobra socialna zakonodaja preveč na srcu — naj se g. inženier le spomni na tozadevno kampanjo »krogov« zoper bolniško zavarovanje, osemurnik in delavski zaščitni zakon — vendar jemlje z veseljem na znanje, da se bo naš velekapital odlej prizadeval za dobro socialno zakonodajo, oziroma za boljše nego je sedanja, ki je presneto nezadostna. Mi smo vedno rekli, da se z g. M. Šukljem da govoriti, ker smo bili vedno prepričani, da on ni noben reakcionarec, kaj še da bi hotel delavstvo gnati v boljše življenje, ampak hoče le časih napraviti kakšno uslugo tistim svojim sitnim prijateljem iz »gospodarskih krogov«, da se jih prej iznebi. Kar pa tiče njegovo kritiko mesnega proračuna za leto 1929., ga je napravil g. Puc s pomočjo sedanjega magistrata in je kritika res zelo potrebna, v čemer damo g. M. Šukljetu popolnoma prav.

Dunajska vremenska napoved: Večidel oblačno, včasih sneg, ostri mraz bo zopet nekoliko popustil.